

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 265. — ŠTEV. 265.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 10, 1924. — PONDELJEK, 10. NOVEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

DRŽAVLJANSKA VOJNA NA ŠPANSKEM

Španski preti državljanska vojna, ker so izbruhnile vstaje v dveh mestih. — Vstaško gibanje bo mogoče povzročilo padec diktatorstva de Rivere in obenem tudi kraljestva. — Špansko časopisje skuša razveljaviti cenzuro, ki leži kot mra nad izrazom ljudskega mnenja.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

Paris, Francija, 9. novembra. — V severnem delu Španije je izbruhnila dolgo pričakovana revolucija proti obstoječemu vojaškemu diktatorstvu de Rivere.

Če bo to gibanje uspešno, bo izginil s površja sedanji ministrski predsednik in diktator de Rivera in z njim vred mogoče tudi monarhija in kralj Alfonso, ki je podpiral nazadnjaško gibanje.

Novice, ki so dospеле danes v Pariz, poročajo o obojstranem spopadu v Barceloni. Tjer je pričel sedanji diktator z revolucijo, ki ga je postavila na čelo države. Zvečer pa je prišlo poročilo o bojih med Špansko in Francijo. V tem boju so bili ubiti trije ljudje in večje število drugih je bilo ranjenih.

Motiv te bitke je bil baje oprostiti generala Berenguera, prejšnjega španskega poveljnika v Maroku, ki je bil obsojen radi svojih neuspehov na šestmesečno trdnjavsko ječo v Fuenerabilla, dva kilometra od Iruna, General Berenguer je zelo priljubljen tako pri marokanskih španskih četah kot pri domačih.

Barcelonska afeta je obstajala iz bitke med policijo ter oboroženimi revolucionarji, ki so napadli dve vojašnici z bombami.

Policija je bila takoj na lieu mesta v polni sili, kajti Barcelona je znano kot revolucionarno središče Španije, in oblasti so raditega vsak trenutek pripravljene ter je z lahkoto porazila vstaje. V boju pa je bil kralj temu ubit en revolucionar in en policist, dočim je bilo več drugih več ali manj poškodovanih.

Na francoski meji so ujele oblasti dva in dvajset Špancev, ki so skušali prekorajčiti mejo. Vsaki teh beguncov je imel avtomatično pištolo ter dosti municije. Le šest so jih orožjih aretirali, druge so pa razorožili. Dva voditelja te tolpe, ki sta bila aretirana prihajata iz Catalonije, to je provinc, v kateri se nahaja Barcelona, ter sta znana kot revolucionarja.

Združeno špansko časopisje je porabilo to priliko ter napelo vse sile, da razveljavi cenzuro, ki je ležala kot mra že več mesecev nad javnim izrazom ljudskega mnenja. Organizacija listov, kova vpliv je neizmerno narastel izza uveljavljenja diktature de Rivere, je nastopila z odločno podporo javnega mnenja. Peticijo te organizacije podpira grof de Romanones, liberalni voditelj, o katerem se domneva, da bo stvoril provizorično stranko v slučaju, da bi se pričela dejanska revolucija in da bi bila proglašena republika.

V svojem pismu na podadmirala Magaza, poslujočega predsednika direktorata tekom odsotnosti de Rivere v Maroku, je prevzel grof Romanones vso odgovornost za govore, ki so bili izrečeni na banketu, radi katerega sta bila aretirana in kaznovana general Berenguer in njegov tovariš, general Sarabis.

V pismu se glasi:

"Le raditega, ker sem bil bolan, nisem bil navzoč pri banketu, ki je bil prirejen profesorju Saensu. Informirati vas moram, da popolnoma soglašam z govori, ki so bili izgovorjeni na tem banketu in z duhom prireditve, ki nasprotuje nadaljnjemu obstoju proti-ustavnega militarizma, kateremu smo sedaj podvrženi."

"Nekateri, ki so se udeležili tega banketa, so bili kazensko zasledovani ter smatram za svojo dolžnost, da proglasim svojo popolno solidarnost z njimi."

To pismo je napravilo velikanski vtis na Špansko, ki čaka prihodnje kretnje direktorata. Vstaški severni del Španije pa očividno noče čakati.

Madrid, Španija, 9. novembra. — "V oficijelnem ugotovilo, katero je izdal direktorat, se glasi, "da so vstaško gibanje v Španiji započeli francoski anarhisti, ki baje sodelujejo s takozvanimi španskimi sindikalisti."

To poročilo vlade je seveda fingirano, kajti splošno je znano, da prevladuje na Španskem veliko nezadovoljstvo s sedanjo absolutno vlado in da si vsak-posamezni človek izpremembe na boljše.

NAZORI MADŽARSKE GROFICE KAROLYI

Grfica Karolyi brani svoje nazore. — Pravi, da je rdeča, če so Lincolnove tedeje glede vlade komunistične.

Grfica Katarina Karolyi, katero se je zaman skušalo izgnati iz dežele kot revolucionarko, je prikratk nastopila v soboto zvečer, ko je govorila pod avspicijo za politično vzgojo.

Grfica, koje mož je postal predsednik madžarske republike po strmoglavljenju kralja in cesarja Karola, je prosila navzoče, naj jo poslušajo ter šele nato odločijo, če v resnici predstavlja nevarnost za ameriške naprave.

Boljševiško gibanje na Madžarskem so baje podpirali reakcionarji in aristokratje, ker so vedeli, da ne bo moglo to gibanje dolgo trajati in da ga bodo končno zdrobile sosednje države. Bali pa so se ustanovljenja demokratske republike, kot ji je naprimer načeloval njen mož, ker so domnevali, da bo ostala trajna.

Sedanja vlada admirala Horthyja, — je rekla, — je izjavila, la lahko dobim nazaj svoja zaplenjena posestva pod pogojem, da se ločim od svojega moža in najinih otrok.

Horthyjev režim se zavzema za monarhijo, — ne za povratek Habsburžanov. — Kajti ljudje čakajo na nekega kralja, katerega ni od nikoder. Admiral Horthy je eden vojnih zločincev in dejanski bi ga bilo treba izročiti Italiji po sklenitvi miru. Revolucija, katero je vodil moj mož, ni zahtevala nobenega človeškega življenja, s osem tisoč ljudi je izgubilo svoje življenje v revoluciji, kateri je načeloval admiral Horthy.

Pod Horthyem se je pogrznila Madžarska nazaj v srednjeveške rezmere. Na Madžarskem obstajajo še vedno koncentracijska taborišča, v katerih se nahajajo oni, ki dejanski ne soglašajo z obstoječo vlado. V njenem sedanjem stanju je Madžarska vulkan, ki lahko izbruhne vsaki trenutek ter ogroža mir sveta. Dokler bodo imeli reakcionarji v svojih rokah vrhovno silo, ne more biti nobenega miru, nikake varnosti in ležala bo stala toliko časa vedno vir nevarnosti.

PRİČAKOVAN POTRES.

Bologna, Italija, 9. novembra. — Rafael Bandandi, tukajšni seizmolog, je napovedal, da se bo završil potres dne 11. novembra in en teden pozneje, za zameček. Središče potresa bo najbrž Daljni iztok, v bližini Filipinskih otokov.

TRUPLA AMER. VOJAKOV.

Washington, D. C., 9. novembra. V zadnjem fiskalnem letu so prepeljali iz Francije v Ameriko nadaljnih 237 trupel padlih vojakov.

Vsega skupaj so dosedaj prevdli v Ameriko 46,259 trupel.

STENSKÉ KOLEDARJE

smo pričeli razpošiljati vsem našim naročnikom. V kratkem ga bo vsak dobil. Letošnji je baš tako zanimiv kot je lanski. Krasi ga slika, ki predstavlja pomemben prizor iz ameriške zgodovine. Naročniki bodo z njim brez dvoma zadovoljni.

Uprava "Glas Naroda".

VDOVA PO POKOJNEM ROOSEVELTU — SKAVTKA.

To je ena izmed redkih slik vdove pokojnega predsednika Theodora Roosevelta. Pred kratkim je postala članica skavtske organizacije. Marie Van Nelson ji pripenja skavtski znak.

POLITIČNA ZBOROVANJA PREPOVEDANA V RIMU

Spopadi v Rimu so povzročili veliko razburjenje. — General Garibaldi pravi, da se ne bo dvobojeval. — Milica je drhal v službi vlade.

Rim, Italija, 9. novembra. — Z dovoljenjem ministrskega predsednika Mussolinija je notranji minister prepovedal vsa javna zborovanja v Italiji.

Vsako zborovanje bo vojaštvo nasilno razgnalo.

Rim, Italija, 9. novembra. — Poveljnik fašistovske legije v Rimu, general Varini, je pozval generala Garibaldija na dvoboj, češ, da se je slednji žaljivo izrazil o laških fašistih.

General Garibaldi je izjavil, da ne sprejme poziva.

Garibaldi je pri neki priliki javno izjavil, da je fašistovska milica nesramna drhal, ki je v službi vlade.

Bivši vojniki sestavljajo protest, v katerem bodo odločno nastopili proti fašistom.

Edina želja ministrskega predsednika Mussolinija je, da bi vse mirnim potom rešilo in poravnalo.

V splošnem prevladuje mnenje, da se laškemu fašizmu tla jakb majo in da ni več daleč čas, ko bo vse pošteno zagrmelo.

SMRT ZVEZNEGA SENATORJA LODGE-A.

Boston, Mass., 9. novembra. — Danes ponoči ob enajstih je umrl zvezni senator Henry Cabot Lodge.

Bil je dolgo časa voditelj republikanske stranke ter je bil eden njenih najbolj nazadnjaških članov.

Bil je tudi plodovit pisatelj ter je posebno znan po življenjepisih raznih ameriških državnikov.

USPEŠEN POLET VELIKEGA AEROPLANA.

Včeraj se je dvignil na Long Islandu v zrak ruski inženir Igor Sokorski s svojim novo konstruiranim aeroplanom. Seboj je vzel šest najst oseb.

Polet se je izborno obnesel.

Sokorski je bil začasa carja načelnik ruske zračne službe.

SPLOŠNA STAVKA NEM. ŽELEZNIČARJEV

Organizirani nemški železničarji so sklicali veliko zborovanje, da določijo svoje stališče glede železniškega prometa na temelju Dawesovega poročila.

Poroča Samuel Spewack.

Berlin, Nemčija, 9. novembra. — Uslužbeni avstrijskih železnic so včeraj ob polnoči zastavkali. Direktna posledica tega je bila, da je odstopila avstrijska vlada, kateri je uspešno načeloval kancler dr. Seipel.

Neposredna posledica tega je bila, da so sklicali nemški železničarji za terek zvečer veliko zborovanje, da se odločijo, če hočejo vpriporiti generalno stavko ali ne. Kot znano so nemške železnice podvržene določbam Dawesovega reparacijskega načrta.

Avstrijska železničarska stavka ter resignacija dr. Seipela sta stranska produkta centralno evropske vojne med industrialisti ter unjimi in socializmom.

Če bo avstrijska vlada kapitulirala, kot je razvidno iz najnovejših poročil, bodo izvojevali socialisti neizmerno politično zmago.

Nemški železničarji so skrajno nezadovoljni vspricho neprestane skrčenja osebja ter sedanje nizega standarda plač. Zvezna vlada pa noče slišati ničesar o njih pritožbah.

Nemški industrialisti, ki skušajo na vsak način potlačiti socialistično gibanje, so dali dosti denarja na razpolago reakcijomarni nemški narodni stranki za sedanjo volilno kampanjo.

"Vossische Zeitung" je objavila danes seznam industrialistov, ki so baje pobirali pri so-magnatih prispevke za vlado, "ki bo prosta vsakega socialističnega upliva".

Imena teh magnatov vključujejo Thyssena, Winterfeldta in številne druge, ki so znane kapacite v nemških industrijskih krogih.

V njih pozivu se glasi, da ogrožena sedanja vlada s svojimi pristaji nadaljni obstoj nemških industrij ter nemškega gospodarskega življenja.

TOLIKO SLAVLJENA PROSPERITETA.

Lawrence, Mass., 9. novembra. Vodstvo velikanske predilnice

OPOZICIJA PROTI CALVINU COOLIDGE-U

Njegova lastna stranka se baje obrača proti predsedniku. "Stara garda" upa na tihem, da ne bo mogel predsednik dejanski uveljaviti voditeljstva stranke. — Pričakovani boji med pristaji La Folletta in starokopitneži. — Sprva je bilo rečeno, da bo postal državni tajnik Harvey, sedaj se pa splošno domneva, da se Hughes ne bo umaknil.

Washington, D. C., 9. novembra. — Predsednik Coolidge nima pred seboj tako gladke poti kot bi človek domneval. Vedno večje postaja število ljudi, ki upajo, da bodo zasedli kabinetsna mesta. Kongres ne bo nikakor pripravljen pokoriti se slepo diktatorstvu Bele hiše. Gospodov La Follette, Ladd, Frazier, Brookhart ne bo mogoče vreči iz taborišča stare garde brez obupnega boja.

Poroča se, da želi prevzeti George Harvey mesto državnega tajnika. V nadaljnjem poročilu se glasi, da je sedanji državni tajnik Hughes pripravil ostati na sedanjem mestu le proti obljudi, da bo stopil leta 1928 na mesto sedanjega predsednika.

Harvey ni sicer še nikdar rekel javno in tudi Hughes ni bil pripravljen razpravljati o svojih načrtih.

Pričelo pa je splošno prevladovati naziranje, da se Hughes ne bo umaknil. Isto velja glede trgovinskega tajnika Hooverja.

Frank Mondel, katerega priporočajo za tajništvo za notranje zadeve, ima varno mesto kot ravnatelj vojne finančne komisije do 17. maja 1926. Njegov nastop kot tajnik za notranje zadeve bo mogoče preložen do sedanjega časa, vsled česar se bo mudila predsedniku prilika, da nagradi med tem koga drugega za zvesto službo, katero je opravljal.

Stara garda se v glavnem zanima za to, če bo mogel predsednik uveljaviti svojo polnomoč nad stranko. Na tihem dvorničem tem. Pošilja dosledno svoje pristaje v Belo hišo, ne da sprejmejo migljaje in še manj navodila, temveč da narekuje.

Po obisku pri predsedniku Coolidge-u je izjavil senator Watson iz Indiane, ki hoče postati voditelj v senatu, da je njegov namen izbaeniti neodvisne iz vsch vodilnih mest.

"La Follette ni bil sploh nikdar republikanec, je izjavil Watson ter rekel nadalje, da se bo obdržalo Norrisa iz Nebraske, ker je "regular fellow".

Watson je svetoval predsedniku, naj predloži revizijsko davčne postavbe, ki bi se gibala v smerh prvotnega načrta tajnika Mellona.

Tekom kratkega zasedanja kongresa bodo predložene v glavnem le apropiacijske predloge in vsled tega ni niti najmanjše nevarnosti, da bi republikanski ustaši ovirali postopanje.

Senatorji Borah, Couzens, Howell in Norbeck, ki bodo imeli ravnotežje sile v novem senatu, bodo najbrž nasprotovali iztrebljenju radikalcev.

Dosti je odvisno od voditeljstva predsednika Coolidge-a, ki pa je dosedaj povsem nepoznana količina.

Everette je objavilo, da bo obravnavanje v tovarnah ustavljeno do 17. novembra. 1400 delavcev, ki so že zadnji čas delali samo po tri dni na teden, bo izgubilo delo in zaslužek.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$15.40 2000 Din. — \$30.60 5000 Din. — \$76.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot sto tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.90 500 lir \$23.75

300 lir \$14.55 1000 lir \$46.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Na poštne liste, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISIOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega računanja po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687.

Fr. Milčinski:

Drobna družina.

Moja žena je reva, ali jaz ji ne morem pomagati, jaz nimam časa. Podnevi sem priklenjen v pisarni, zvečer me pa natezajo po odborih. Saj bo družestvo kmalu več nego ljudi, Kamor stopiš — družstvo! Rad bi kihnil: ne! Poprej se moraš vpisati v društvo za kihanje. Če se ne vpišeš, gorje ti! Hitro te naženo z izdajico in še pes te več ne povoha, če ima le količkaj narodnega nosu.

Jaz nimam časa. Žena je reva, vem, da je reva. Saj nič ne reče — čast ji in slava! Ali na očeh ji poznam, da se dolgočasni, jaz pa ji ne morem delati družine, ko nimam nič časa in se mi dostikrat tako mudi, da se umivam, večerjam in se preoblačim vse hkrat in sem zadnjič v hitri- ci zamenjal za ta opravila pripravljene predmete, kar je bilo v veliko kvar želodcu in obleki.

Jaz nimam časa, žena se mi smili, pa ji ne morem pomagati. Naj se pač sama ozre po kaki družini, da ji ne bo čas predolg. Kaj pa druge!

Poznal sem staro ženico, ta se je izborno imela s svojo stensko uro. Ura je bila od visoke starosti že malo otročja, drugače pa zlata duša in sta se pomenkovali in smejali in se zabavili gotovo bolj, nego se jaz v odborovih sejah, ko se kregamo in nihče ne ve zakaj, niti tajnik ne, ki piše zapisnik.

"Ali hočeš stensko uro?" sem vprašal ženo.

Žena, čast ji in slava, je odgovorila:

"Kakor te je volja. Da bo le tebi prav, pa bom zadovoljna."

Prijazno me je pogledala in mi- lo, z vlažnimi očmi. Dobra je in smili se mi. Ženska potrebuje družine, posebno pa razgovora, drugače ji jezik usahne, kakor roža brez dežja.

Pa mi je še prišla v misel hišna gospodinja; ta ima za družbo kanarčka. Kadar prihajam plačat stanarino, pa vidim, kako živahno se ž njim pogovarja. Prav zanimivo. Človek bi mislil, da se s kanarčkom lahko govori karkoli, ali reči ni taka. Niti ni, da bi se dalo z vsakim kanarčkom enako se meniti. Kaj še! Naše gospodinjice kanarček n. pr. je premogar, ker natančno tako drobi, kakor v hišni veži premogar na piščalko. In okoli tega njegovega poklica se suče pomenek gospodinjice s kanarčkom.

Kanarček: "Rrrriiii..."
Gospodinja: "Ali ga že zopet ponujate? Kakega pa imaš, kaj? Trboveljskega ali karmeljskega? Pa da boš dal pošteno vago, ti rečem, v plombirani vreči, sicer tako koj pošljem po policaja. I da ne bo tako kamenit kakor zadnjič! Kaj pa dobiš zanj? Trpotec ali perešček salate? Kaj, sladkorja bi rad? Tako? Moj Bog, kar oderi me — kako bomo shajali pri tej draginji. Moj mož pravi, da mu bo zelo hudo, če bo moral strankam zvišati najemnino, pa skoraj ne bo drugače..."

Zadnje besede seveda niso namenjene "premogarju", nego meni.

"Žena," sem torej rekel, "ali bi kanarčka?"

Žena, čast ji in slava, je odgovorila: "Kakor hočeš! Da bo le tebi prav, pa bom zadovoljna."

Nežna je in skromna in prav od sreča bi ji rad ustregel, če bi vedel kako, da bi ji ne bilo tako pusto poleg mene, ko sam nimam časa.

Zli se mi, da ji ni kaj do ure ali do kanarčka.

Kaj, ko bi ji o misli gramofon! Kadar si počel človeškega glasu, proži gramofon in si izbere, kar hoče z bogatega sporeda. Čim bolj premišljujem: gramofon utegne biti še najboljši nadomestek za živo družbo in vrhu tega ne prinese blata v sobo na skorjnih in ni ga treba pitati s smotkami in konjakom. Izborno! Gramofon ji kupim, naj ima moja revica kaj veselja na tem svetu.

Poiskal sem jo, da ji razložim ta svoj namen. Ali bo gledala, sem si dejal, gotovo bo zadovoljna.

Sedeja je v zadnji sobici za šivalnim strojem; pridna je, nikdar ni brez dela. Povesila je roki s šivanjem v naročje, rdeča je postala in čutil sem, da ji je sunkoma zaslala sapa.

Kaj pa to pomeni! Ali se je prestrašila? Ali kaj skriva pred mano? Ta bi bila lepa! In čemu me gleda tako proseče in stiska živance v naročje?

Kaj je bilo?
Srajčko je imela v delu, mičkano srajčico, komaj večjo, kakor je moja ped. Glej jo! Saj vendar šteje že nekaj let moja žena, pa se ubožica še igra s srajčkami!

Storilo se mi je milo, saj jo imam rad, in šnilo mi je skozi možgane: Kaj ji bo mrtvi gramofon! Rajši ji kupiš prijaznega, živca otročička — ne manjka jih! — pa se bo lahko z njim igrala in pečala, kakor jo bo volja, in bo vsaj vedela, za koga ima srajčke.

Rekel sem ji to in naj zaradi stroškov nič ne skrbi; od sreča radi jih žrtvujem; bom pa plačeval na obroke, če ne bo šlo drugače, da ji le ustreže.

Pa se me je oklenila okrog vratu, me poljubila in pričela ihteti in zdaj sem spoznal, da sem pravo zadel, kajti če so ženske prav srečne, se gotovo hrenijo.

Naj se nikar ne joka, sem ji dejal, korajzna naj bo in dobre volje in o prički naj se sama malo okoli ozre zaradi otročička in si izbere po svojem sreč in okusu, kakor ve in zna; jaz itak nimam časa. Ti preklicani odbori! Snoci se mi je tako mudilo, da em v hitri- ci pozabil kravato; natak me je ves večer zijal kakor pisano zver.

Izročil sem torej vso zadevo ženi, saj je preudarna. Skrivaj pa sem vendar tudi stopil v prodajalno in nakupil, kar je najbolj treba majhnemu otroku, da se čuti domačega pri hiši: vojaško kapico, puško na zamašek in bridko leseno sabljico. Prodajalka je bila videti izkušena ženska; rekla je, da je vajena takih stvari in mi je obesila še mal top, lesnega konjička za ježo in zraven dva biča, belega in črnega, potem kolo, skije, mal priročen konzervacijski leksikon — priložnostni nakup, je dejala — in pa lonček pristne ogrske poma- de za brke.

No, in potem se je zgodilo — baš je bila žena bolna, jaz pa v pisarni — da smo dobili otročička in so takoj poslali pome. Čisto majhen je bil, tako majhen, da se skoro ne da povedati. Žena, je rekla, da je prav tako: takšen se laže privadi hiši. To je res! — Skopali se ga, jaz pa na dan s svojimi darili — še ženo so veselila, kar smejala se je v svoji postelji in ko se je smejala, mi je povedala, da je otročiček — deklica.

Ej, ej! Nerodno je, da se nisva zastran tega poprej natančno domenila. Toda kaj, ko nimam nič časa! Sicer se mi pa zdi, da mali konverzacijski leksikon, priložnostni nakup, tudi deklica lahko uporabi; druge stvari pa podarim kakemu društvu za srečolov, vema, la se jih ne bo branilo.

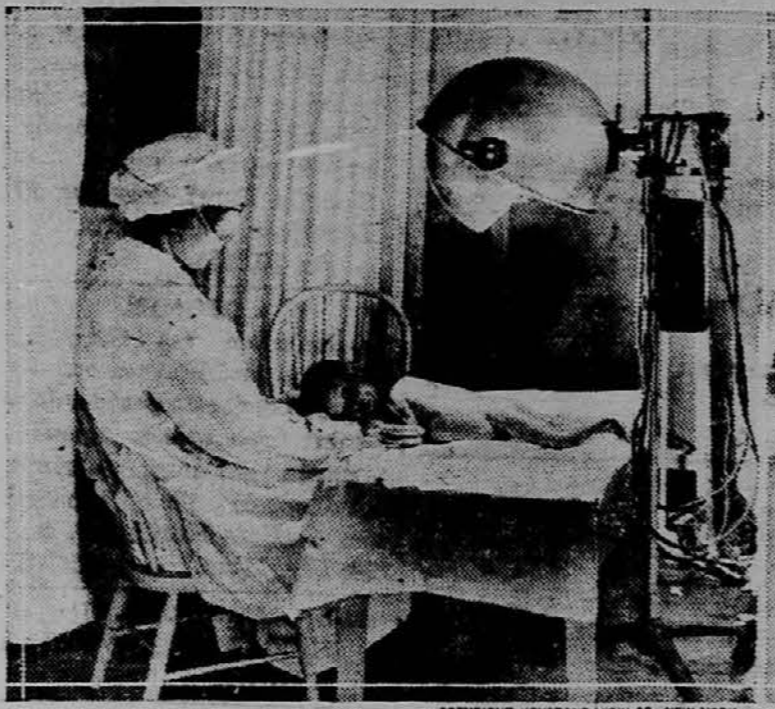
Poglavitna stvar je, da ima žena družino in pomenek — in tega zdaj ne pogrša, hvala Bogu! Nič ji ni več dolg čas. Neverjetno, koliko si imala povedati ona in otročičaj!

Zadnjič odbor zoper podražanje hermelinjih repkov ni bil sklepčen in sem prej prišel domov. Vrta so bila odprta in slišal sem ju, kako se pogovarjata.

Mamica — tako zdaj pravim ženi, ker vidim, da se ji dobro zdi — mamica je emokala in ajala in vmes govorila:

"Ti moja ptica, ti moja golobica, pridna si, strašansko si pridna — kako lepo sklepaš ročice! Pravijo, da boš postala puna, ker tako lepo sklepaš ročice in zavijaš očki. Ali boš nuna, ali boš resnunia? — Ali boš rajša subreta? Kaj! Teta pravi, da boš subreta, ker imaš tako močen glas in se znaš tako smešno pačiti. Kdo pa tako kremži svoj obrazek, ti grda punca ti! In nedostojno se tudi vedeš. Kdo se je že zopet razodel? Sram te bodi! Že vidim, gotovo boš subreta. — Ali pa boš študent, pravi atek. Študent boš, ker toliko piješ, nikdar ti ni dosti, in nočni mir kalíš tudi, kakor ga študentje, in razprskana si tudi povsem obrazku kakor študentje,

UMETNA SOLNČNA LUČ ZA OTROKE.

Po raznih newyorških bolnicah zd ravijo otroke, ki so podvrženi jetiki, z umetno solnčno lučjo. Dosedanji poskusi so se prav dobro obnesli.

ker si s svojimi ostrimi nohtki vedno orješ po ličkah; ali ti jih bom postrigla nohtke, ali ti jih naj odgrizem, kakor pravi stric? Le smeji se, ti moj čudež sladki, in mi povedaj, kaj boš. Ali boš nunia, kaj pobožna nunia? Ali boš subretka, navihana subretka, kaj? Ali pa boš študent, ki vso noč pije in kriči? — Ne bom, reci, ne bom nunia, kaj ne, pa tudi subretka ne bom niti študent, kaj ne, da ne: čisto nekaj drugega bom, reci, nekaj čisto drugega bom in boljše- ga bom. Mamica bom, reci, pridna, skrbna mamica bom, reci, lepšega ni na svetu. Moja, moja, moja! Moja, moja, moja!"
In dete je brbljalo:
"Eze, eze — gogl, gogl — tata, tata — br, br, br — gik!"
Nič ne prikriavam, da čisto do- dobra nisem razumel tega brbljanja; saj se tiskanih stvari vseh ne razumem, dokler jih ne razložijo poklican kritik; kaj bi — vsak človek ne more biti literat, zlasti ko nimam časa! Ali ta občutek sem imel, da — "gik!" pomena vrhunec zemeljske zadovoljnosti.

Ženska - vzrok pretepa.

Francoski listi poročajo o dveh romantičnih in tragičnih dogodkih, ki prikazujeta v jasni luči vso zaslepljenost moških do — ženske. Cherchez la feminine...

Prvi dogodek se je odigral v Parizu v ulici Mamebe, kjer biva 70 letna starka Antoinetta Montier, ki pa ima kljub svoji visoki starosti še mlado sree, koprneče po ljubezni. In v to staro sta bila zaljubljena kar dva. Prvi "lep", 25 letni mladenič je dneвно promeniral pod stanovanjem vdove Montier ter pošiljal zaljubljene pogledne na okno. Bil je popreje sluga pri starki. Drugi — njegov namestnik — je gledal srepo z okna dol ter s sovražnimi pogledi motril svojega tekmeča. To je trajalo par tednov, ali vidimo sree se ni nagibalo ne na eno, ne na drugo stran. Nekega lepega večera, ko je "prvi" zopet promeniral pod oknom, se je "drugi" zgoraj ujezil in ga, kakor se pravi po naše povabil na "auf biks!" Naš junak se eeste si tega ni pustil dvakrat reči. Kot bi trenil je bil v prvem nadstropju. Odprl je vrata — lop — in že je dobil od namestnika z nekim baš ne finim predmetom tako trdo po butici, da se mu je posvestilo. Posledica je bila: eden v bolnico, drugi v zapor. Dramatičen finale pa se je odigral na sodišču, kamor so poklicali kot prič tuji staro vdovo z mladim sroom...

Z očarljivimi pogledi in ljubavnimi vzdihji je omehčala srea sodnikov in neprestano je zatrjevala, kako da ljubi obtožencea. Sodniki so se je usmili. Bojeviti ljubimec je bil obsojen na zelo nizko kazen, dočim so njegovega tepenega rivala odpravili z malenkostno oškodnino.

Evo drugega slučaja: Prebivalci francoskega mesteca Nantes so doživeli te dni moderno trojansko vojno. Dva, eden Rus, drugi Italijan sta bila zaljubljena do smrti v lepo krasotico Francozinjo Helene. In lepa Helene je bila zopet vzrok krvave bitke, v katero so posegli Rusi na eni in Italijani na drugi strani. Oba tekmeča sta se srečala najprej v neki kavarni. Vročekrvni Italijan je izzval prepir in pretep. V kavarni so bili navzoči tudi drugi Rusi in Italijani, ki so aktivno posegli v borbo. Nastala je krvava bitka, frčali so stoli, streljalo se kot na fronti in kri je tekla v potokih. Rusi so se morali po skoraj polurni bitki umakniti. Umaknili so se v barake neke tvornice, a Italijani so navalili in vdrli v nje. Nastalo je pravcato klanje, mož zoper moža. Na koncu je okoli 30 Rusov in 20 Italijanov obležalo lahko in težko ranjenih na bojišču. In vse to radi — lepe Helene...!

Blaznikova PRATIKA za leto 1925.
Cena 20 centov.
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

BUDISTIČNI MENIHI PRED SO- DIŠČEM.

Rangun, Burma, 7. novembra. Danes se je začela obravnava proti trem budističnim menihom, ki so bili soudeleženi pri napadu na angleškega misijonarja Gleasona in njegovo ženo.

Vsi trije so obtoženi poskušane- ga umora.

IRSKI POLITIČNI ZLOUČNI POMILOŠČENI.

Dublin, Irska, 7. novembra. — Predsednik proste irske države, Cosgrove, je danes predlagal v irskem parlamentu, naj se izpusti iz ječe vse politične zločince, ki so bili aretirani med 6. decembrom 1921 in 13. majem 1923.

KANIBAL JE POJEDEL SVOJE- JEGA SINA.

London, Anglija, 9. novembra. Neki kanibal v Kenja provinci je zadavil svojega desetletnega sina, ga spekel in pojedel. Pred angleškimi oblastmi je bil spoznan krivim umora.

BRAZILSKA REVOLUCIJA ŠE NI KONČANA.

Buenos Aires, 9. novembra. — V državo Rio Grande je vdrl 1500 brazilskih revolucionarjev pod vodstvom generala Zeccanetta. Vstaji imajo na razpolago toliko municije in orožja, da lahko obo- rože nadaljnjih 3000 mož.

Kolesarska dirka

se je vršila iz Gorice po Furlaniji in nato čez Brda preko Pevme nazaj v Gorico. Dolgost 69 km. Prvi je prispel kot zmagovalce Italijan Narciso Buitignaschi v eni uri 52 minut, drugi je prispel Emil Gorkič v 1 uri 54 minut. Da ni imel nekih nepriklj po poti, bi bil Gorkič brezdvomno prvi.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sroom naznanjamo srodnikom in prijateljem žalostno vest, da je Vsegamogočni poklicel k sebi ljubljene soproga, oziroma očeta in brata

JOZEFA POLLOCK.

Previden s svetimi zakramenti se je preselil v boljše domovino dne 24. oktobra v najlepši dobi 38. let. Pogreb se je vršil 27. oktobra 1924 iz cerkve Sreca Jezusovega na katoliško pokopališče sv. Ignacija.

Iskreina hvala vsem, ki so ga obiskali in tolažili v njegovih zadnjih urah, posebno se zahvaljujemo rojakom Frank Juvan, Frank Petelinšek, Martin Zajec in Joseph Grabski, ker so prečuli prvi pri njem zadnje dve noči. Nadalje se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga obiskali na mrtvaškem odru, bodisi domačim i z Luzerne, kakor tudi onim, ki so prišli iz oddaljenih naselbin in sicer iz Berwick, Hanover, Miners Mills, Weston, Hazelton, Philadelphia in Wilkesbarre. Posebna hvala za vence, ki so jih darovali sledeči: Mr. Frank Baloh, Mr. & Mrs. F. Seclar, Mrs. & Mrs. George Boney, Mr. & Mrs. John Galle, Mr. & Mrs. F. Breceljnik, Mr. & Mrs. Mastellar, Ženski klub in Dekliški Klub iz Berwicka, Mrs. & Mrs. Supan, Mr. & Mrs. Zagorc, John Pollock, brat Mr. Anton Hlebanja in Hosiery Mill. Nadalje vsem rojakom, ki so darovali za svetlice, posebno pa rojakom Klančeku in Jacob Balohu, ki sta pri rojakih nabrala lepo svoto za svetlice ranjekemu v slovo. Posebno se pa še zahvaljujemo Mr. & Mrs. F. Juvan in Mrs. & Mrs. F. Križe, ki so darovali za svete maše za ranj- kim. Hvala vsem, ki so nam kaj pomagali in izrekli svoje sožalje ob tej težki uri.

Ranjkega priporočamo vsem v molitev in blag spomin, Tebi nepozabljeni soprog, oče in brat, naj ti sveti večna luč in počiva v miru.

Zalujoči ostali:
Mary Pollock, soproga.
Joseph, sin.
Mary, Ella, hčeri.
John Pollock, Philadelphia, brat.
Helena Pollock, mati v starem kraju.

Luzerne, Pa., 2. novembra 1924.

Posledice fašistovskega režima.

Ministrski predsednik Mussolini boluje očividno za "logorejo." Položaj v državi je pač silno zamotan, zelo težaven. Celo najbolj- ši dosedanji podporniki fašizma, liberalci, so na livornskem kongresu obrnili hrbet fašistovski vladi, ki je ostala tako popolnoma osamljena. Tako je razumljivo, da si ministrski predsednik Mussolini sedaj po svoje išče somišljenkov širom države ter, potujoč od kraja v kraj, izpušča v svet svoje govore, misleč, da si bo z njimi pribesedičil naklonjenost ljudstva. In Mussolini govori in govori, njegovi govori so polni slave fašizma in hvale fašistovske vlade, od daleč naokrog zbrani fašisti ploskajo in kriče svoj "alala, ljudstvo pa mirno poslušaj, pozneje, ko je zrak čist, pa kolne nezna- sna davčna bremena in pošilja k vrugu tiste, ki so mu jih navallili na ramena. Mussolini pa potuje dalje ter govori in govori. In kako govori! Evo, kako je govoril pred par dnevi v Aquili:

"... delali smo, storili smo marsikaj, dali smo modre zakone italijanskemu narodu; sedaj prihajamo naproti narodu z olajšanjem bremen, da mu napravimo življenje ugodnejše, da pomnožimo njegovo blagostanje, da ga povzdig- nemo moralno in umstveno. Lahko se pozablja, prelahko. Rekel sem že, da je človeško, če se pozablja čas bede, ali ravno tako človeško je, da se spominjamo časov sreče..."

Seveda, znižal se je davek na vino, ali se je zato zvišal davek na sladkor in kavo in sicer v taki meri, da bodo državni dohodki iz tega zvišanja daleč presegali izgubo, ki jo bo imela državna blagajna vsled znižanja vinskega davka. In moralno in umstveno se bo dvignil narod, zlasti v ubožnejših slojih, kjer se bosta kava in sladkor nadomestovala z — vinom! Teh srečnih časov se bo pač z radostjo spominjal italijanski narod, in še tem rajši, ker je njegov gospodarski položaj naravnost sijajen ter se pod fašistovsko vladavino celo še vedno zboljšuje. Saj je govoril gospod Mussolini 4. okt. v Milanu takole:

"Finančno politiko poznate in tudi poznate njene uspehe, ki so sijajni. Saj so nezmotljivi znaki za gospodarski položaj narodov: izkazi prihrankov, investicije v delniških družbah, železniški promet promet v pristanišču..."

O, da! So znaki za gospodarski položaj narodov, samo da jih gospod Mussolini v svojih propagandnih govorih ne navaja vseh. Tako na pr. ne navaja lista "Corriere Mercantile", strokovnega trgovskega lista, ki ga pišejo brez dvoma zelo pametni, umerjeni ljudje, na katerih gotovo ni sence prevratnosti. In ta list objavlja vkljub vsem slavošpevom gospoda ministrskega predsednika na sijajni gospodarski položaj, ki ga je dosegla Italija pod fašistovsko vladavino, nasledno statistiko o stečajnih (polomih, konkur.) v prvih osmih mesecih zadnjih petih let:

Leta 1920. je bilo v prvih osmih mesecih v vsej Italiji 406 stečajev; leta 1921. jih je bilo 996; leta 1922. je številno skočilo na 2182; leta 1923. pod fašistovsko vlado, je naraslo na 3553, leta 1924. pa kar na 4976. V dveh letih fašistovske vladavine je število stečajev (v prvih osmih mesecih leta) skočilo od 2182 na 4976, torej za 2794 stečajev ali 128 odstotkov!

Gospod ministrski predsednik Mussolini pa ima gotovo popolnoma prav in govori najčistejše resnico, ko pod pritiskom svoje "logoreje" govori o sijajnih uspehih fašistovske finančne politike, o iz- borne mgospodarskem položaju v državi in o povzdigi ljudskega blagostanja pod vlado fašizma!

Priporočljivo je, da nam pošljete
VAŠE PRIHRANKE
za obrestonosno naložitev.

Naša banka plačuje na vložke na
"Special Interest Account"
4% OBRESTI NA LETO
a sigurnost je v vseh ozirih zajamčena.

Naj bo Vaše sedanje hranjenje Vaša zasloba za vse slučaje v bodočnosti; radi tega vložite Vaše prihranke v solidno in sigurno domačo banko.

VSE DRUGE BANČNE POSLE IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO

Frank Sakser State Bank
182 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Posebna ponudba našim čitateljem!
Prenovljen pisalni stroj "OLIVER" \$20.00
B strofičo za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEZNI

Pisati na pisalni stroj ni nikakoli umetnost. Takoj lahi- ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite v vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

13

(Nadaljevanje.)

Peto poglavje.

CASTELLOVA TAJNOST.

V hiši John Castella, kot v večini drugih v istem času je bila navada, da so jedli uslužbenec zjutraj in opoldne z njim v dvorani za dvema dolenjima mizama, dočim se je sedel on sam, Margareta in Betty, njena spremljevalka, ob gorenji mizi. Dotičnega jutra je bil prostor Betty prazen. Castell je to zapazil ter postal resen in vprašal, kje bi mogla biti. Na to vprašanje nista mogla odgovoriti niti Peter, niti Margareta.

Oglasil pa se je eden uslužbenecev, isti, ki je špijonomiral za Agularjem, in je rekel, da je videl Betty, ki se je izprehajala s španskim domom.

Ta novica je Castella očividno potrla. Po zaključnem zajtrku in ko je služničad odšla iz dvorane, je prihitela Betty, vsa zasopljena.

— Kje si bila, da si kasna? — jo je vprašal Castell.

— Iskala sem platno za nove rjuhe, a ni bilo še pripravljeno, — je odgovorila.

— Trgovce te pusti dolgo čakati, — je pripomnil Castell mirno.

— Ali si srečala koga?

— Le ljudi na cesti.

— Nočem ti staviti nadaljnih vprašanj, ker bi te s tem zavajal k lažem ter spravljaj v greh, — je rekel Castell resno. — Deklica, kako daleč si šla s senjor Agularjem in kakšen posel imaš z njim?

Betty je tedaj vedela, da so jo videli in da ne more prikriti resnice.

— Le na kratko razdaljo, — je rekla, — in ker me je prosil, naj mu pokažem pot.

— Čuj, Betty, — je nadaljeval Castell, ne da bi se brigal za nje ne besede. — Dosti si stara, da znaš paziti nase in raditega ne rečen ničesar o tvojih izprehodih s kavalirji, ki ti ne morejo napraviti nič dobrega. Zapomni pa si to, — noben človek, ki pozna zadeve moje hiše, — in pri tem jo je presunljivo pogledal, — se ne bo družil s Špancem. Če te bom našel samo s tem senjorjem še enkrat, ti bo odklen. kalo pri meni in nikdar več ne boš prestopila praga moje hiše. Nikakih besed. Vzemj jed ter jo zavij kje drugod.

Odšla je, napol jokaje, a zelo razkačena, kajti Betty je bila po svoji naravi močna in trmasta. Ko je odšla, je skušala Margareta, k' jo je ljubila, izpregovoriti par besed v njen prid, a oče jo je tako ustavil.

— Tiho — je rekel. — Poznam to dekle! Nečimurna je kot pav in ker se zaveda svojega plemstva in brhkosti, se skuša poročiti preko svojega stanu. V tem ali onem namenu, ki pa je v vsakem slučaju zloben, izkorišča ta Španec njeno slabost, ki bo prinesla nan vsem zadrege.

— Gospod, — je rekel Peter, ki se je prvič oglasil, — midva b' rada privatno govorila z vami.

— Privatno? — je rekel Castell ter ga pogledal. — Torej govori. Ne, ta prostor ni privaten. Zdi se mi, da imajo stene ušesa. Sle dita mi, — je nadaljeval ter povedel oba v staro kapelo ter zapahnil vrata za seboj. — Kaj je? — je vprašal.

— Gospod, — je rekel Peter, — ker ste mi dali dovoljenje, sem vprašal Margareto, če hoče postati moja žena.

— Ti pač ne izgubljaš časa, Peter. Ne mogel bi storiti tega hi trejše, tudi če bi jo poklicaj iz postelje ter dobil njen odgovor skoz vrata. No, bil si vedno mož dejanja, ne pa besed. Kaj je odgovoril Margareta?

— Pred eno uro je rekla, da je zadovoljna, — je odgovoril Peter.

— Tudi previden človek, — je nadaljeval Castell ter mežikal z očmi, — ker si se domislil, da ženske včasih v eni uri izpremene svoje mnenje. In po takem dolgem razmisleku, kaj si rekla, Margareta?

— Da sem jezna na Petra, — je odvrnila ter udarila s svojih najhno nožico ob tla, — kajti če mi ne zaupa za eno uro, kako mi more zaupati za celo življenje?

— Ne, Margareta, ti me ne razumeš, — je rekel Peter, — nisem te hotel obvezati v slučaju . . .

— Isto praviš zopet, — ga je prekinila Margareta. — Stori to še enkrat in prijela te bom za besedo.

— Najboljše je, da molčim. Govori ti, — je rekel Peter po nižno.

— Ti si res pravi mojster v molčanju in to moram vedeti jaz boljše kot kdo drugi, — je odvrnila Margareta ter mislila pri tem na dolge mesece in leta čakanja. — Hočem odgovoriti mesto tebe. — Oče, Peter ima prav. Pripravljena sem poročiti se z njim, čeprav bom mogla pri tem vstopiti v bratovščino molčečih viteзов. Da, zadovoljna sem, ne radi njega samega, ki ima toliko napak, a radi same sebe, kajti slučajno ga ljubim, — je rekla smehljaje.

— Ne norčuj se iz takih stvari, Margareta.

— Zakaj ne, oče? Poglej, Peter je dosti slovesen za naju oba. Smejajmo se, dokler še moremo, kajti Bog ve, če ne bodo kmalu tekle solze.

— Dobro si povedala, — je rekel Castell z vzdihom. — Torej sta se zročila, otroka moja, in jaz sem tega zelo vesel, kajti kdo ve, kadaj bodo prišle solze in takrat jih bosta lahko otirala drug drugemu. Sedaj vzemi, Peter njeno roko in oba prisrzeta, da bosta ostala verna svoji zaročki; naj pride kar hoče, skupaj ali ločena, vsled zlih poročil, vsled revščine ali bogastva, v mirnem času in tekem nasledovanj skozi vse dobro in zlo, ki vas more doleteti v tem svetu sladkega gorjupa in prisrzeta, da si bosta ostala po poroki zvesta, dokler vaju ne bo ločila smrt.

Te besede je govoril z glasom, ki je bil resen in pri tem je motril obraza obeh, kot da jima hoče prodreti do dna srca. Njegovo čustvovanje se je polastilo tudi obeh. Zopet sta čutila strah, ki ju je navdala, ko sta zapazila na vrtu senco Španca. Zelo slovesno in brez zunanjšega izraza radosti, sta si podala roki ter prisrzela pri križu ter Onem, ki je visel na njem, da si bosta ostala verna do smrti.

— In še preko smrti, — je dostavil Peter, dočim je sklonila Margareta svojo glavo ter s tem potrdila obljubo.

— Otroka, — je rekel nato Castell, — bogata bosta. Malo bo bogatejših v tej deželi. Pametno pa bi bilo, če ne pokažeta vsega svojega bogastva takoj in da ne posnemata dvorov velikašev, kajti to bi izzvalo zavist ter vaju mogoče celo zdrobilo. Lepo čakajta in dostojanostva bodo prišla v danem času, če ne vama, pa vajinim otrokom. Peter, seznam vsega mojega denarja ter drugih stvari, ladij, blaga, je zakopan pod tlom moje pisarne, tam, kjer stoji moj stol. Dvigni deske, odkopaj za en čevljev prahu in zadel boš na kamenito

ploščo, pod katero je železna skatlija z celim inventarjem ter nekaterimi dragocenimi dragulji. Če bi se ta skatlija slučajno izgubila, se nahajajo duplikati skoro vseh teh listin v rokah mojega dobrega prijatelja in družabnika v angleški trgovini, Simon Levetta, katetega poznata. Vse to si dobro zapomnita.

— Oče, — je rekla Margareta s preplašenim glasom, — zakaj govoriš na tak način o bodočnosti? Jaz mislim, kot bi je ne bil deležen? Ali se bojiš kake stvari?

— Da, hčerka, zelo, ali pravzaprav jaz se ne bojim, ker sem pripravljena sprejeti stvari kot pridejo. Prisrzela sta, kaj ne? In bosta držala prisrego?

— Da, — sta odgovorila Peter in Margareta v eni sapi.

(Dalje prihodnjije.)

Trpljenje Besarabije.

Prebivalstvo Besarabije se nahaja med kladivom in nakovalom. Na eni strani trpi od vstaških čet sovjetske Rusije, na drugi stram pa pritiska Rumunija. Značilno za besarabske razmere so dogodki v Tatar - Bumaru, ki so se pričeli dne 16. septembra in o katerih nisomeli rumunjski listi pisati niti besede.

Ob štirih zjutraj so bili prebivalci Tatar-Bunara nakrat prebudeni od silnega streljanja. Ob sedmih zjutraj so bili vsi prebivalci pozvani na trg. Tu je govoril voditelj vstašev prebivalstvu. V eni roki je imel bombo, v drugi pa samokres. Obljubljal je ljudem zemeljski raj, če se pokore. Če se pa ne pokore, potem jih pač čaka pekel že na tem svetu. Dejal je, da so mesta Akerman, Kišinev in Bender že osvojena od sovjetskih vstašev in da pride v štirinajstih dneh sovjetska vojska, da končno veljavno zasede to pokrajino. Nikomur se ne bo nič hudega pripetilo, kvečjemu bodo trpeli milijonarji in pa veliki buržuj, katerih pa itak ni v Tatar - Bumaru. Trgovcem je zapovedal, da morajo kakoj otvoriti svoje trgovine in ena ko morajo vsi drugi iti na svoje mesto. Obžaloval je, da so bili ubiti trije orožniki, ki so z orožjem v roki nastopili proti sovjetom. Vse uradništvo je bilo na to pozvano la vstopi v sovjetsko službo, ali pa bo odpuščeno in kaznovano.

Da se ravnokar izvojevana svoboda zaščiti, je bila odrejena mobilizacija vseh mladeničev, rojenih leta 1901 — 1903. Vsi, ki so imeli orožje, so morali to orožje takoj pod grožnjo smrtne kazni izročiti, kdor pa je hotel braniti svojo svobodo, je takoj dobil novo orožje. Na vseh hišah so morale biti takoj izobešene rdeče zastave. Za vsak najmanjši prestopok je bila določena smrtna kazen.

Par dni nato je vladal mir. Ko pa so doživeli vstaški poraz, so se pričeli počasi umikati. Zlasti so se proti vstašem borili nemški kolonisti. Predno so se vstaši umaknili iz Tatar-Bunara so še izpraznilo mesto blagajno in dali uradnikom enomesečno plačo. Vsakdo, ki se je pridružil vstaji, je dobil pri tej priliki 1000 lejev.

Predno je rumunska vojska vstopila v mesto, je začela 20 hiš v predmestju. Stražo, ki jo je postavil iz meščanov komisar, so Rumuni takoj temeljito pretepli. Na tu je pričela rumunska vojska stre-

ljati na mesto in več ljudi je bilo pri tem ubitih, pa čeprav ni vojska doživela nikjeri sovražnosti. V sem je bilo poslano v Tatar Bumar več polkov infanterije, kavalerije in artiljerije. Komandant te vojske je bil major Kurdjan, ki je izjavil, da bi bilo treba vas Tatar - Bumar porušiti in zravnati z zemljo. Nek rumunjski kmet iz bližnje vasi je nato določal, kdo od prebivalcev se je pregrešil proti Rumuniji za časa sovjetske okupacije. Prišel se je krvav obračun. Kriv ali nekriv, kdor je bil osumljen, je bil že tudi kaznovan. Strežki podnačelnik je izjavil: "Četudi so nekateri nekrivi, vendar je krivda prebivalstva v tem, da ni z lopatami in motikami nagnalo vstaše. Zato je treba prebivalstvo kaznovati: "Pričelo se so aretacije in na večer je bilo zaprtih že preko dvesto ljudi. Vse so zaprli v kleti, ki so bile do polovice v vodi. Vso noč so vojaki streljali in ubijali. Tatar - Bumar je preživel noč strahote.

Tako postopajo Rumuni v Besarabiji. Ni čuda, če je prebivalstvo vedno bolj za Rusijo in če je pozicija Rumunije vsak dan slabjša.

Zakladi na "Lauretania".

Angleški listi poročajo, da so dvignili doslej iz parnika "Lauretania", ki je bil po nemškem podmorskem čolnu potopljen, 3160 komadov zlata v vrednosti 4 milijonov 750,000 funtov šterlingov, 27 komadov zlata je še vedno v morju.

Brezlična postaja na Novaji Zemlji

Ena najsevernejših brezličnih postaj je gotovo ona v Novaji Zemlji. Postaja običuje vsak dan s fizikalničnim observatorijem v Petrogradu. Postavitev postaje, ki jo je izvršila sovjetska vlada, je bila združena z velikimi težkocami vsled ostrega podnebja in neugodnih talnih razmer.

Kje je moja teta NEŽA JUG, omožena Glorjus, Ona živi že dolgo let v Ameriki in čul sem, da ji je mož umrl in se drugič omožila z Anton Kukulovič in sicer nekje v Indiana. Kdor kaj ve, naj mi poroča. — Anton Jug, Doljni Leskovec, pošta Rajhenburg, Štajersko, Jugoslavija.

(2x 10, 11)

Kje je FRANCA SKRINJAR, stara okrog 45 let, rojena v Klopcah pri Dolu. Zdaj se najbrže nahaja nekje v Clevelandu. Kdor kaj ve, naj mi poroča, ali naj se pa sama oglasi. — Mrs. Terezija Kureš, Selo, št. 20 pri Ljubljani, Jugoslavija.

OPOMIN.
Opominjam vse tiste, ki mi dolgujejo na hrani ter one, kateri o prejeli denar na posodo, da se mi v teku dveh tednov zglasijo ter povrnejo vsaj dolg; v slučaju, da se ne zglasijo, jih objavam z imenom. — Neža Krnicar, P. O., Box 128, Ely, Minn. (2x 10, 13)

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING — MEDIUM

POZOR DRVARJI!
gozd. Katerega veseli, naj pride. Prevzel sem gozd za sekati drva, vrhi in za v snegu, pa je stoječ Plača \$2.10 od klatre. Največ so John Paar, De Young, Pa., Elk Co. ali pa Rappy Run, Sheffield Jct., Dahoga Co.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKI GOVORČI ZDRAVNIKI ŠPECIALISTI MOŠKIH BOLEZNI. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialist v Pittsburghu, ki ima 32 - letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastupljenje krvi zdravim s glasovitim 6%, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozgo ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčitati vam bom kri. Ne čakajte, ker se ta bolezen nalze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hyrosolo ali vodno kilo zdravim v 36 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v kritu in rebra in včasih tudi pri puščanju vode, zdravim v golo-voštvju.

Revmatizem, trganje, bolečine otekline, srbečice, skroste in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled neziste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam že iz terega kraja, zato vas laže zdravim, ker vas razumem slovenski. Prave ure so: Ponedeljek, srede in petek od 9 do 5, Torek, četrtek in sobota od 9 do 8, Nedeljo od 9 do 2.

Ako ste se odločili

obiskati staro domovino in dospeti tja za BOZIČNE PRAZNIKE, treba je, da si že sedaj nabavite potni list in druge potrebne listine, da boste pravočasno pripravljene za odhod.

Za vsa navodila glede potovanja v domovino in povratka v Ameriko obrnite se na nas, kjer jih dobite brezplačno.

— Mi zastopamo vse prekmorske parobrodne proge. Vse bančne posle izvršujemo brzo, točno in zanesljivo.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

- 12. novembra: Mauretania, Cherbourg.
- 13. novembra: Lapland, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Arabic, Cherbourg.
- 15. novembra: Olympic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg; Bremen; La Savoie, Havre; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Nieuw Amsterdam, Boulogne.
- 19. novembra: Paris, Havre, Aquitania, Cherbourg.
- 20. novembra: Minnekahda, Cherbourg; Thuringia, Cherbourg in Hamburg.
- 22. novembra: Homerie, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Republic, Cherbourg, Bremen; Orca (Bermuda), Cherbourg.
- 26. novembra: Berengaria, Cherbourg.
- 27. novembra: America, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Bremen.
- 29. novembra: Majestic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Duilio, Genoa; Presidente Wilson, Trst.
- 3. decembra: Mauretania, Cherbourg.
- 4. decembra: Cleveland, Cherbourg; Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.
- 6. decembra: Olympic, Cherbourg; De Grasse, Havre; Martha Washington, Trieste; Conte Verde, Genova.
- 8. decembra: Leviathan, Cherbourg.
- 9. decembra: Pittsburgh, Hamburg; Orduna, Cherbourg; Hamburg; Colombo, Genova.
- 10. decembra: Paris, Havre.
- 11. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
- 13. decembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; Veendam, Boulogne, Rotterdam.
- 16. decembra: France, Havre; Bremen, Bremen.
- 17. decembra: Majestic, Cherbourg.
- 20. decembra: Pres. Harding, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne, Rotterdam.
- 24. decembra: Minnekahda, Cherbourg; Hamburg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
- 27. decembra: Olympic, Cherbourg; Volendam, Boulogne, Rotterdam.
- 30. decembra: Rochambeau Havre; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
- 31. decembra: Zealand, Cherbourg; Ohio, Cherbourg, Hamburg.
- 3. januarja: Aquitania, Cherbourg; America, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen.
- 6. januarja: Duilio, Genova.
- 7. januarja: Paris, Havre.

Kje je LJUDMILA GODLAR, sedaj omožena z nekim Angležem, doma iz Brezice. Išče jo njen svak Anton Woljčanšek, Schuller Str. 50, Hospital, Spinelj Mozelle, France. (2x 10, 11)

ROLE za PIANO
SLOV. IN HRVATSKE dohite edine pri: NAVIŠKE-POTOKAR 331 Greene St., Conemaugh, Pa. PIŠITE PO CENIK.

Prav vsakdo

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebna, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojamla, ki vam jih samoremed dati vsled naše dolgoletne iskušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tpe v III. razreda.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavljeni dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpoivanjem, ter se pošlje prosticlu v stari kraj glasom najnovejše odredbe

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za posnula. In Jugoslavije bo pripuščeni v prihodnjih tleh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljenec.

Prodajamo vozne liste na vse prege; tudi preko Trsta samorejo Jugoslavlani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

ADVERTISE IN GLAS NARODA

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih potrebje zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Povesti!

Drugi seznam in cene knjig, katerih smo prejeli veliko zalogo.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

- Črna prst in Gregor, zabavna knjižica 60
- Deteljica, življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov 35
- Fabijola ali cerkev v Katakombah 45
- Gadjje gajezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo vezano 50
- Hadži Murat, Tolstojeva povest, prevel Levstik. — Trdo vezano 80
- Hči papeža, roman po zapiskih škofa Burkharta, tajnika papeža Aleksandra VI. Trdo vezano 1.25
- Po Levcu zbrani Jurčičevi spisi 1.00
- Kraljica mnenja, trdo vezano 80
- Kresalo duhov, trdo vezano 70
- Kazaki, povest iz ruskega 70
- Levstekovi zbrani spisi, vsak zvezek po 70
- 1. zvezek: Pesmi, ode in elegije, sonetje, romanee, balade in legende, tolmač.
- 2. zvezek: Otroče igre v pesencah, različne poezije, zabavljice in pušice, ježa na Parnas, ljudski glas, kraljedvorski rokopolis, tolmač.
- 3. zvezek: Povesti in topispi.
- 4. zvezek: Kritike in znanstvene razprave.
- 5. zvezek: Doneski k slovenskemu jezikoslovju.

- 7289 Veseli družji. Polka
- 7422 Deset zapovedi za dekleta. Neža in Pavel. Smešna s harmoniko. n/ko.
- 7423 Gorenjski valček. Harmonika. Na skok skoči. Harmonika.
- 7490 Vabilo. (Ig. Hude). — Pastirček. (Ig. Hude). — Moški sbor. New York.
- 7491 Marička valček. Weber band. Glazbeni valček. Weber band.
- 7492 Strelčeva ljubica. Šotič.
- 7557 Kavalerijska korčunica. — Holzhacker korčunica. — Narodna godba.
- 7558 V divni dolini. Polka Kraana Marička. Valček. — Kramer band
- 7635 Brez nade. Polka. Češka godba.
- 7651 Sežidal sem si. Poje E. Blažević Slovenec Slovencu. Poje E. Blažević a poltino poljite 35c. Cenike zastoni. Prave glasne Victrola prodajamo od \$22.50 do \$40. z hornom ali brez horna.

IVAN PAK
24 Main Street Conemaugh, Pa.